

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-253-1-18>

**HAND-TO-HAND COMBAT TRAINING SYSTEM
IN THE SPECIAL OPERATIONS FORCES
OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE**

**СИСТЕМА НАВЧАННЯ РУКОПАШНОМУ БОЮ
В СИЛАХ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

Kuznetsov M. V.

*orcid.org/0000-0002-6928-7674
PhD in Physical Education and Sports,
Associate Professor, Senior Lecturer
at the Department of Physical
Education, Special Physical Training
and Sports
Hetman Petro Sahaidachny National
Army Academy
Lviv, Ukraine*

Кузнецов М. В.

*orcid.org/0000-0002-6928-7674
кандидат наук з фізичного виховання
і спорту, доцент, старший викладач
кафедри фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки
і спорту Національна академія
сухопутних військ імені гетьмана
Петра Сагайдачного
м. Львів, Україна*

Loginov D. O.

*Senior Lecturer at the Department of
Physical Education, Special Physical
Training and Sports
Hetman Petro Sahaidachny National
Army Academy
Lviv, Ukraine*

Логінов Д. О.

*старший викладач кафедри фізичного
виховання, спеціальної фізичної
підготовки і спорту Національна
академія сухопутних військ імені
гетьмана Петра Сагайдачного
м. Львів, Україна*

Leschinsky O. V.

*Senior Lecturer at the Department
of Physical Education, Special Physical
Training and Sports
Hetman Petro Sahaidachny National
Army Academy
Lviv, Ukraine*

Лещинський О. В.

*старший викладач кафедри фізичного
виховання, спеціальної фізичної
підготовки і спорту Національна
академія сухопутних військ імені
гетьмана Петра Сагайдачного
м. Львів, Україна*

Розвиток Сил спеціальних операцій зараз у самому розпалі. При цьому на перший план виходить підготовка достойних кандидатів у підрозділи Сил спеціальних операцій.

Підготовка військовослужбовців і підрозділів до ведення рукопашного бою на сьогоднішній день має актуальне значення для

формування боєготовності військ і сил Збройних Сил України. Рукопашний бій представляє собою вид бойової діяльності військовослужбовців в ближньому бою з супротивником [1].

У статті розглядається узагальнення досвіду існуючої системи рукопашної підготовки військовослужбовців Сил спеціальних операцій Збройних Сил України (ССО ЗСУ).

Результати дослідження. На даний момент військовослужбовці Збройних Сил України керуються Інструкцією з фізичної підготовки в системі Міністерства оборони України (наказ Міністра оборони України від 05.08.2021 року № 225) та Настанова з фізичної підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України (наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 14.02.2022 року № 36од). На планування навчальних занять з фізичної підготовки у Силах спеціальних операцій відводиться не менше 5 годин на тиждень. Тематика навчальних занять та розподіл годин за розділами фізичної підготовки відображається у програмі фізичної підготовки військової частини на навчальний рік [3; 4; 6].

Навчання рукопашному бою в українській армії складають комплекси прийомів рукопашного бою РБ-1, РБ-2 та РБ-3. Комплекс прийомів рукопашного бою РБ-1 включає: найпростіші прийоми бою без зброї та зі зброєю (прийоми до бою, захисти від ударів, відбиви, звільнення від захоплення зброї), прийоми самострахування, перекиди, комплекси рукопашного бою без зброї та зі зброєю. Комплекс прийомів рукопашного бою РБ-2 включає: удари руками, ногами, захисти від ударів руками, ногами, удари піхотною лопатою, відбиви піхотною лопатою, обеззброєння противника при уколі багнетом, обеззброєння противника при ударі піхотною лопатою, прийоми рукопашного бою з ножем, больові прийоми. Комплекс прийомів рукопашного бою РБ-3 включає: обеззброєння противника при ударі ножем, обеззброєння противника озброєним пістолетом, звільнення від захоплення частин тіла противником, ухилення від захоплення противником частин тіла, звільнення від захватів, удушення, різноманітні кидки, різноманітні зв'язування противника, здійснення обшуку противника, конвоювання, метання ножа та саперної лопатки [3; 4].

Навчання та тренування прийомів рукопашного бою проводиться на спеціальному майданчику, обладнаному переносними мішенями, чучелами і перешкодами (стінками, парканами), на тактичних полях, у вартових містечках і на смугах перешкод, рівному трав'яному майданчику, спеціально підготовленій ямі з піском та тирсою або в спортивному залі на спеціально підготовленому з матів килимі

з макетами ножів, пістолетів, автоматів під керівництвом інструктора з рукопашного бою згідно методики навчання. Військовослужбовці, які вивчили прийоми відпрацьовують їх у різному темпі з додатковими діями та вправами, з різних положень [2; 3; 4].

Завершальним етапом рукопашної підготовки військовослужбовців є перевірка комплексів прийомів рукопашного бою РБ-1, РБ-2, РБ-3, які включають виконання п'яти передбачених програмою прийомів із різних груп: прийоми бою зі зброєю; прийоми бою рукою і ногою; звільнення від захватів; обеззброєння противника; больові прийоми та удушення; кидки, спеціальні прийоми. Оцінюється виконання кожного окремого прийому із п'яти передбачених програмою із різних груп прийомів [3; 4; 5].

Під час виконання «бойової ситуації» військовослужбовець повинен виконати одну із таких дій: захисно-відповідні дії; обеззброєння противника (при цьому характер його атакуючих дій та виду зброї, яка буде застосовуватись – невідомі); звільнення від захоплення; спеціальні прийоми; больові прийоми (кидки) одразу після команди перевіряючого.

Попередньо військовослужбовець стає у вихідне положення спиною до асистента (умовного противника) на відстані 2 м від нього та після сигналу про власну готовність за командою особи, яка проводить перевірку, стрибком повертається кругом, обличчям до асистента, приймає бойову стійку та виконує прийом. Без повороту кругом виконуються звільнення від захватів ззаду, обеззброєння при погрозі зброєю в упор ззаду та при конвоюванні.

Для виконання кидків і больових прийомів особа, яка проводить перевірку, спочатку називає прийом, потім дає команду, після якої військовослужбовець повертається кругом, наближається до асистента та виконує прийом.

Оцінка військовослужбовців за виконання РБ-1, РБ-2, РБ-3 складається із двох оцінок: оцінки за п'ять передбачених програмою прийомів, оцінки дій у «бойовій ситуації».

Отримана оцінка у вправах з рукопашного бою для підрахунку балів за виконані вправи переводиться у бальний еквівалент відповідно до категорії, вікових груп та статі військовослужбовця.

Після засвоєння всіх передбачених програмою прийомів та дій військовослужбовці закріплюють свої уміння та навички у сутичках (спарингах) після чого за бажанням приймають участь у змаганнях [3; 4].

Висновки. Система професійного вдосконалення військово-службовців Сил Спеціальних Операцій ЗСУ на сьогодні не забезпечує підтримання належного рівня розвитку у них навичок рукопашного бою.

Зміст розділу «Рукопашний бій» для військовослужбовців Сил Спеціальних Операцій ЗСУ під час їх навчання повинен передбачати окрім вивчення техніки виконання вправ рукопашного бою, оволодіння навичками ефективного нанесення ударів різними частинами тіла, уникнення або захисту від ударів, у тому числі штурмовою зброєю, звільнення від захоплень, а також застосування прийомів, які призводять до нейтралізації або загибелі противника.

Готовність до рукопашного бою військовослужбовців Сил Спеціальних Операцій ЗСУ можна визначити лише під час необумовленого спарингу, який доцільно проводити у захисному спорядженні.

Література:

1. Военна доктрина України (Стратегія воєнної безпеки України). Проект. URL: https://www.mil.gov.ua/content/public_discussion/proj_vdu.pdf (дата звернення: 27.09.2022).
2. Інструкція з підготовки до вступу на курс спец призначенців ССО ЗС України: сайт URL: <http://sof.mil.gov.ua/ready> (дата звернення: 27.09.2022).
3. Наказ Міністерства оборони України від 05 серпня 2021 року № 225 «Про затвердження Інструкції з фізичної підготовки в системі Міністерства оборони України».
4. Настанова з фізичної підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України (Наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України 14 лютого 2022 року № 36од).
5. Кузнецов МВ, Удосконалення фізичної підготовки кандидатів у підрозділи Сил спеціальних операцій Збройних Сил України : автореф. дис. ... кан. з фіз. вих. Дніпро: 2018. 21 с.
6. Тимчасова настанова з фізичної підготовки в Збройних Силах України (уведена у дію Наказом начальника Генерального штабу ЗСУ від 11.02.2014 року № 35 «Про затвердження Тимчасової настанови з фізичної підготовки в Збройних Сил України»).